

Spånga 2012-07-05

Miljödepartementet
Magnus Bergström
103 33 Stockholm

Svenska Kennelklubbens (SKK) yttrande över Rovdjursutredningens slutbetänkande – Mål för rovdjuren SOU 2012:22

Inledningsvis

SKK har i samtliga remissvar som berört våra stora rovdjur framhållit att Sverige ska ha livskraftiga rovdjursstammar. Dock har SKK uttalat att kravet på att förvaltningen måste flyttas till myndigheter på regional nivå, samt att lokalt inflytande är ett måste, om en acceptans för rovdjurspolitiken ska kunna uppnås. SKK har pekat på nödvändigheten av att man i mellersta Sverige måste ta hänsyn till det lokala rovdjurstrycket.

SKK måste tyvärr peka på att trots både Sören Ekströms och Åke Petterssons utredningar som genomförts de senaste 12 åren avseende den svenska rovdjurpolitiken har inte riksdag eller regering, oavsett politisk sammansättning, lyckats med att implementera en varaktig samt långsiktigt och hållbar rovdjurspolitik innefattande en trovärdig förvaltningsplan. Detta för att dels kunna grunda en varaktig acceptans hos den del av svenska folket som har att leva i omedelbar närhet av rovdjuren, dels kunna presentera fakta för vad som är en gynnsam bevarandestatus.

SKK vill till och med gå så långt att vi påstår att ambivalensen kring vad som kan betraktas som en långsiktig och varaktig rovdjurspolitik, snarare ökat på de meningsskiljaktigheter som finns i frågan. Detta gäller inte minst mellan människor i tätbebyggda områden och de människor som lever och har sin utkomst och näring inom utbredningsområdena för våra fyra stora rovdjur.

Sammanfattning av SKKs ståndpunkter

- att utredningen saknar flertalet av de konsekvensanalyser som kan ge grund för en enhetlig bedömning. SKK konstaterar särskilt att de konsekvensanalyser samt en redovisning av den socioekonomiska hänsyn som uppdrogs i direktiven för utredningen helt har utelämnats eller gjorts otillräckliga. Utan ett sådant beslutsunderlag kommer det återigen att saknas korrekta och faktabaserade underlag för beslutsfattarna
- att det är anmärkningsvärt att utredningen saknar reella slutsatser för hur utredningens nationella mål påverkar jaktens värde, både i form av köttvärde och andra påverkansfaktorer i form av livskvalitet för landsbygdsbefolkningen och där till hörande andra socioekonomiska värden
- att informationsinsatserna måste prioriteras till de områden, inte minst till storstadsregionerna, där kunskapen om problem med täta rovdjursstammar torde finnas på en i det närmaste obefintlig nivå. Människor på landsbygden kan nog anses som relativt välinformerade, oavsett vilken åsikt dessa har.
- att SKK ser det som positivt att utredningen avfärdar delar av de påståenden som förekommer i den debatt som hävdar att rovdjuren har en avgörande roll på det svenska ekosystemet.
- att utredningens förslag om hur problemen med skadade och dödade hundar kan åtgärdas, totalt saknar insikt och kunskap. Detta måste betraktas som anmärkningsvärt, på gränsen till visad nonchalans gällande en så pass omdebatterad och medialt uppmärksammas fråga
- att riksdag och regering ska fastställa principerna för gynnsam bevarande status och att berörda myndigheter har att förhålla sig till dessa
- att stor regional hänsyn måste tas, särskilt genom att sammanväga den totala rovdjursförekomsten
- att SKK inte kan ställa sig bakom de nationella mål som anges för varg om inte andra beräkningsmetoder än att enbart antalet djur ska vägas in. Till exempel behövs betydligt större hänsyn tas tillantalet föryngringar per region/län, samt antalet revirhävande par

- att SKK anser att *hela* Sverige ska bära förekomsten av de fyra stora rovdjuren för att uppfylla de måltal som kommer att fastställas
- att de villkor som gavs, för att SKK skulle ställa sig bakom försöken att placera vargvalpar i "vilda lyor", anser SKK är så förändrade att de inte längre är gällande för SKK
- att SKK inte ser möjligheter till en "vargkorridor" om inte hela norra Sverige innefattas
- att fokus inte enbart ska ligga på gynnsam bevarandestatus. Det krävs också en balans med beaktande av sociala och ekonomiska konsekvenser
- att förslaget med korttidshägn måste preciseras
- att utredningen, i samband med sitt betänkande, absolut borde ha redovisat en kalkyl över de kostnader som det medför för att förse södra Svealand och Götaland med beräknat antal löpmeter rovdjursstängsel
- att förslaget som återfinns i 7.4 angående 28 § Jaktförordningen har SKKs fulla stöd.
- SKK ser det som ytterst angeläget att regeringen under hösten fattar ett beslut som blir långsiktigt samt hållbart och inte för frågan om vår rovdjursförvaltning vidare, till en ändlös kedja av nya utredningar.

Kapitel 3. Förutsättningar för samexistens mellan rovdjur och människa

Skrivning i utredningen:

Det finns ett brett stöd för att Sverige ska bevara och hysa livskraftiga stammar av björn, järv, lo och varg. Samtidigt kan rovdjuren orsaka ekonomisk skada och på andra sätt påverka människors livskvalitet negativt. Att kombinera rovdjursförekomst med renskötsel, lantbruk och jakt är förvaltningens stora utmaning.

SKK anser

att utredningen måste anses undermålig när det gäller det faktum att den inte innehåller några kalkyler eller beräkningar för de socioekonomiska konsekvenser som oundvikligen uppstår om flera av utredningens förslag blir verklighet.

Regeringen bör därför skyndsamt initiera att verkliga kostnader presenteras för såväl socioekonomiska värden, som hur utredningens förslag i hög grad påverkar människors vilja och möjlighet att fortsätta med att finna sin näring i gles- och landsbygd. De jaktliga förlusterna i form av köttvärde, fallande fastighetspriser och intäkter i form av jaktarrende påverkas direkt på grund av de stora rovdjuren i saknas helt i utredningen.

Sådana fakta anser SKK som en av de viktigaste grunderna för att riksdagen ska kunna fatta ett varaktigt beslut om Sveriges rovdjurspolitik.

SKK anser att det redan idag torde finns tillräckligt bra underlag för vad dessa kostnader respektive förluster uppgår till för nivåer, även om utredningen valt att bortse från dem. Regeringen måste absolut väga in även dessa kostnadsuppgifter i ett underlag som medför ett beslut till en varaktig och långsiktig rovdjurspolitik.

3.3.1 Hur påverkas jakt av rovdjursförekomst?

Skrivning i utredningen;

Den andra utgångspunkten gäller främst varg och risken för angrepp på löshund. Av många jägare anses att detta är en kraftig försämring av jaktens kvalitet och man gör gällande att älgstammen inte kan förvaltas effektivt utan löshundsjakt. Antal angripna hundar redovisas i figur 3.4. Det finns metoder för att förebygga angrepp på hundar. Några metoder som har angetts är pinglor, skyddshalsband eller koppel.

SKKs slutsatser

Många av SKKs medlemmar som bedriver jakt i de områden som innehåller de tätaste rovdjurstammarna är missnöjda över hur en av de viktigaste fritidssysselsättningarna påverkas av det totala rovdjurstrycket och då framför allt vargens tillväxt. Detta är självfallet en stor diskussions- och missnöjesfråga inom stora delar av SKK-organisationen. Frågans betydelse visas inte minst av SKKs alltmer minskande registreringsiffror för flertalet av de raser som används vid löshundsjakt. Många jägare har under senare år valt att inte införskaffa en ytterligare jakthund, detta helt beroende på de faror som hunden utses för.

Utredningens förslag över vilka metoder som skulle kunna förhindra angrepp på jakthundar visar på att det föreligger en häpnadsväckande okunskap kring problemet med vargangrepp på löshundar.

För det första visar den lilla erfarenhet av "pinglor" som finns, att för att vargen ska förhindras att göra ett angrepp måste denne koppla ihop detta ljud med att en människa finns i omedelbar närhet, annars kan ljudet av en "pingla" i stället locka till sig vargen på samma sätt som hundens skallgivning gör. För det andra så är en "pingla" helt verkningslös i snöförhållande, eftersom "pinglans" klocka då blir igensatt av snö och därmed inte ger ifrån sig något ljud. Detta gäller speciellt för kortbenta hundraser.

När det gäller speciella halsband har dessa funnit sig helt verkningslösa då inget sådant halsband, oavsett fabrikat, visat sig hindra en angripande varg från att svårt skada eller döda en hund. Inte heller skyddsväst har visat sig förhindra angrepp. Exempel finns att varg har ätit på en hunds bakdel även när den varit iförd skyddsväst.

När det gäller förslaget att använda koppel är detta så verklighetsfrånvarande att det egentligen är svårt att kommentera på ett sakligt sätt. Det finns *en* enda jaktform där man använder något som skulle kunna liknas vid koppel. Denna är *ledbandsjakt med älghund*. Jaktformen används endast då man ska förvalta, eller egentligen minska en älgpopulation som uppehåller sig i ett område med tät och högtrafikerade vägar och ofta därtill spårbunden trafik. Denna jaktform ska mer betraktas som en skydds jakt för att kunna minimera antalet viltolyckor i trafiken.

3.5 Rovdjurens roll i ekosystemet

Skrivning i utredningen;

De stora rovdjuret tillhör den svenska faunan och har en roll i de skandinaviska landekosystemen. Med nuvarande populationsstorlekar är dock effekten på andra vilda arter och ekosystemen som helhet generellt sett begränsad, även om den lokalt kan vara större. Förvaltningen av viltarterna, dvs. rovdjur och bytesdjur, bör vara samordnad och utgå ifrån ett ekosystemperspektiv.

SKKs uppfattning

SKK ser det som positivt att utredningen avfärdar delar av de påståenden som förekommer i den debatt som hävdar att rovdjuret har en avgörande roll på det svenska ekosystemet. Utan att relationen mellan rovdjur och bytesdjur ska vara samordnad och i stället utgå från ett ekosystemperspektiv.

Dock vill SKK en än gång framföra att stor regional hänsyn måste tas, särskilt genom att sammanväga den totala rovdjursförekomsten i en region, samt att ställa denna i relation till förekommande populationer av bytesdjur.

Kapitel 5. Mål för rovdjuret.

Utredningens förslag;

- Ett övergripande och långsiktigt mål för rovdjurspolitiken bör antas. Målet bör bygga på det övergripande mål som antogs av riksdagen år 2001. Innebörden bör vara att rovdjurens gynnsamma bevarandestatus ska behållas eller återställas, att vargstammen ska sprida sig på naturlig väg över Sverige och att vargens förekomst i renskötselområdet även fortsättningsvis i huvudsak ska begränsas till de områden utanför åretruntmarkerna där den gör minst skada.

- Bedömningarna av rovdjurens bevarandestatus bör fastställas och utgöra grunden för myndigheternas förvaltning av rovdjuren. Inriktningen för järv och varg bör vara att gynnsam bevarandestatus ska vara uppnådd senast 2024.
- Ansvariga myndigheter bör besluta om miniminivåer och förvaltningsmål.

Utredningens bedömning;

Principen bör vara att den politiska nivån anger ramar och övergripande mål, medan myndigheterna gör kvalificerade bedömningar och beslutar om miniminivåer och förvaltningsmål. EU-rätten och den internationella rätten är utgångspunkter som måste beaktas när mål och nivåer beslutas. Hänsyn måste tas till de sociala och ekonomiska förutsättningarna i de områden där rovdjuren finns. Förslaget innebär att riksdagen endast skall fastställa att stammarna skall uppnå eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus.

SKKs uppfattning

är att det snarast måste göras en noggrann analys över vad de olika alternativen innebär.

SKK uppfattar också att det uppdrag som Miljöminister Lena Ek nyligen gav till Naturvårdsverket torde bero på att det i rovdjursutredningen saknas vad som befinner sig vara lägsta möjliga nivå för en gynnsam bevarande status. Den bakomliggande orsaken till ett sådant uppdrag kan inte, enligt SKKs mening, grunda sig på annat än Miljödepartementet saknar dessa uppgifter i utredningen och att de därigenom saknas för vidare kommunikation med EU.

SKK uppfattar också att uppgifterna endast kan säkerställas genom en sårbarhetsanalys, baserad på kommissionens egna riktlinjer.

Till detta har nu kommit att regeringen gett Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram vad gynnsam bevarandestatus egentligen är genom att titta på en arts minsta livskraftiga population. Detta ska forskarna tydligen genomföra med sårbarhetsanalyser, det vill säga risken för en arts utdöende.

Vidare noterar SKK att Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget senast den 2 juli, alltså fyra dagar innan remissvaret på Rovdjursutredningen ska vara Miljödepartementet tillhanda.

Att nivåerna skall sättas av myndigheter och inte av riksdagen anser SKK felaktigt. En bättre ordning skulle vara att det är riksdagen som fastställer principerna och att myndigheterna sedan har att förhålla sig till dessa.

Vi ser till exempel att lodjursförvaltningen i det närmaste har gått helt i stå i flera län, dels genom den nivå som riksdagen fastställt, dels genom det obegripligt låga antal lodjur som Naturvårdsverket utdelat för licensjakt, trots att populationen totalt sett har en minst sagt gynnsam bevarandestatus och att det finns både behov och utrymme för lodjursjakt i fler län samt även ett starkt behov av utökade avskjutningslicenser i flera län.

Även om nu utredningen föreslår en minskning av befintlig population av både björn och lodjur så visar dessa båda arters ojämna spridning, att det totala rovdjurstrycket blir oacceptabelt i vissa län/regioner.

Ett betydligt mer acceptabelt förslag skulle vara att riksdagen på vetenskapliga fakta, fattar beslut om vilka sårbarhetsanalyser som ska ligga till grund för det minimum av det antal av respektive rovdjursart som krävs.

Då gynnsam bevarande status för björn och lo utan tvivel är säkrad för lång tid framåt, berör utredningen endast järv och varg med att gynnsam bevarandestatus för dessa båda arter bör vara uppnått senast till 2024.

Därutöver ska ett annat nyckeltal fastställas, nämligen den lägsta livskraftiga population, som säkrar att det är mindre än 10 procents risk för utdöende inom 100 år.

Dessa kalkyler ska då vägas in utifrån de konflikter och den hänsyn som måste tas, både till berörda och drabbade parter, i förhållande till arternas långsiktiga överlevnad. I praktiken skulle detta kunna betyda mindre rovdjurspopulationer, än de nivåer som utredningen föreslår.

Riksdagen skulle till exempel kunna fastställa att sårbarhetsanalyser ska ligga till grund för det minsta antalet rovdjur som krävs. Därutöver skall eventuell högre ambition fastställas utifrån konflikter och hänsyn till berörda. I praktiken betyder det sannolikt betydligt färre rovdjurs populationer, järven undantagen, än de nivåer utredaren föreslår.

5.4 Förslag på nationella mål

Björn	1800
Järv	850
Lodjur	1200
Varg	450

Bakgrund för SKKs ställningstagande

är också att väga in antalet föryngringar. I en rapport från Viltskadecenter så beräknades 2011 års föryngringar till 25 vargkullar, vilket sannolikt betyder att Sverige redan nu har cirka 400 vargar. Det finns all anledning att förmoda att redan 2013 har Sverige minst nått det antal vargar som utredningen anger som ett nationellt mål. Samtidigt konstaterar Viltskadecenter att de saknas fastställda mål för vargstammen och inte minst viktigt, det saknas även en kostnadsanalys över vad målen kostar och därigenom kan inga trovärdiga kostnadsbedömningar göras.

SKKs absoluta åsikt är att regering och riksdag inte ska anta utredningens förslag till miniminivåer/referensvärden. SKK menar att regeringen bör ange ett annat värde, nämligen en minsta livskraftig population med mindre än en 10-procentig risk för utdöende på 100 års basis.

Det värdet skulle med stor säkerhet ligga långt under de nivåer som utredningen föreslår. Härvid ska vägas in vad Viltskadecenter anser redan finns i landet.

Flera av de positiva förslag som de facto finns i utredningen äventyras av de alltför talrika nationella miniminivåer som utredningen föreslår.

Tidigare har SKK oreserverat ställt sig bakom riksdagens beslutade nivå med cirka 210 vargar, om det innefattar en viss licensjakt. Emellertid kan framtida forskning visa att dessa siffror är i överkant. SKK ställer sig i sådant fall bakom det mindre antal, som kan framkomma för att vidmakthålla gynnsam bevarandestatus.

För att SKK fortsatt ska bifalla någon form av nivå, överstigande 210 vargar, ska en trovärdig sårbarhets analys presenteras, samt att en lagstadgad licensjakt återinförs.

SKK kan inte uppfatta utredningens förslag till nationella mål på annat sätt än att *samtliga* Sveriges län ska upprätthålla revirhävande par/familjegrupper.

Enligt SKKs uppfattning bör riksdag och regering även göra en konsekvensanalys som bygger på korrelerade nyckeltal mellan storlek på populationen, antal revirhävande par/familjegrupper, samt antal föryngringar. Härvid anser SKK att cirka 20 föryngringar per år, med 1 till 2 föryngringar per län, beroende på länets areal och befolkningstäthet, vore en betydligt bättre beräkningsmetod, samt att denna tillsammans med en proportionerlig skydds jakt skulle kunna få en betydligt bättre acceptans än den som finns idag. Den skulle också innebära att betydligt fler av Sveriges befolkning skulle få lära sig att leva med varg.

SKK anser att *hela* Sverige ska bära de rovdjurspopulationer som krävs. Det kan inte vara rimligt att en tredjedel av Sveriges yta undantas från att bära de rovdjurspopulationer som krävs för att upprätthålla en gynnsam bevarande status.

I annat fall betyder nuvarande rovdjurspolitik att riksdag, regering samt myndigheter värderar tamboskap på helt olika grunder. Detta finner SKK och många av våra medlemmar helt oacceptabelt.

SKK anser därutöver att samma princip om bevarandestatus ska gälla för samtliga rovdjursarter.

Kapitel 6. Förvaltning

6.1 Regional förvaltning

Utredningens förslag;

I syfte att förenkla och förtydliga rovdjursförvaltningen föreslår utredningen att reglerna ändras så att Naturvårdsverket får i uppgift att fördela miniminivåer för varje art till varje län som förvaltningen i länen ska syfta till att upprätthålla eller uppnå, att varje länsstyrelse/viltförvaltningsdelegation och Sametinget får yttra sig över Naturvårdsverkets förslag till länsvisa miniminivåer före dessa beslutas och att samverkansrådets roll i förvaltningen förändras. Utredningen föreslår vidare att viltförvaltningsdelegationernas beslutskompetens, ansvar och arbetsuppgifter ses över.

Utredningens bedömning;

Utredningen har tolkat att ett viktigt politiskt syfte med tillskapandet av viltförvaltningsdelegationerna har varit att flytta besluten närmare dem som berörs. Viltförvaltningsdelegationerna har därför haft en förväntan på att vara mer operativa och ha ett större beslutsmandat än vad de nu funnit vara fallet. Berörda myndigheter bör därför ges i uppdrag att noga följa utvecklingen och lägga förslag på förändringar i syfte att förstärka de ursprungliga syftena.

SKKs reflektioner och synpunkter

Inledningsvis vill SKK påpeka att vårt svar till både Sören Ekströms och Åke Petterssons utredningar särskilt tryckte på att en regionalt styrd förvaltning var en absolut nödvändighet för att skapa en acceptans hos lokalbefolkningen.

Det ska noteras att utredningen föreslår att samverkansråden försvinner samt att respektive läns viltförvaltningsdelegations roll ska stärkas. Detta kan anses som en rimlig förändring, dock ska uppmärksammas att flera läns viltförvaltningsdelegationer i praktiken fungerar dåligt, det är till och med så illa att vissa läns viltförvaltningsdelegationer inte fungerar alls. Det måste vara regeringens yttersta ansvar att detta åtgärdas med det snaraste.

Vidare föreslår utredaren att Naturvårdsverket skall föreslå miniminivåer för rovdjuren och att länen ska ges möjlighet att yttra sig över ett sådant förslag. SKK uppfattar att förslaget innebär att de miniminivåer som anges för ett län ska betraktas som ett tal som inte får underskridas. Detta tolkar SKK som att det finns ett större förvaltningsutrymme om stammen överskrider den regionala miniminivån.

Dock vill SKK uppmärksamma vår uppfattning under *Kapitel 5. Mål för rovdjuren.*

Ett annat och förmodligen bättre vägval skulle kunna vara att riksdagen i stället fastställer principer och att myndigheterna sen har att utgå från dessa.

6.2.1 Program för genetisk förstärkning

Utredningens förslag;

Naturvårdsverket bör sammanställa och utveckla befintliga planer till ett sexårigt program (2013–2018) för genetisk förstärkning av den skandinaviska vargpopulationen. Programmet bör ingå i den förvaltningsplan för varg som Naturvårdsverket för närvarande tar fram. Programmet bör utvärderas kontinuerligt och eventuellt förlängas, beroende på utfallet.

Utredningens bedömning;

En genetisk förstärkning av den skandinaviska vargpopulationen är angelägen, i överensstämmelse med de slutsatser som drogs i delbetänkandet. Som riksdagen fastslagit bör den genetiska förstärkningen i första hand ske genom underlättande av naturlig invandring och i andra hand genom utsättning av varg från andra länder eller djurparker.

Förändrat ställningstagande av SKK

SKK anser att grunderna för det ställningstagande som organisationen gjorde när det gällde förankringsarbetet med utplantering av vargvalpar inte längre uppfylls av regering och myndigheter.

SKK anser att de förutsättningar som vårt beslut vilade på nu måste betraktas som inte längre gällande.

Därför har SKK tillsvidare beslutat att inte stödja det förankringsarbetet kring genetisk förstärkning som var grunden för vårt tidigare beslut.

En förutsättning för SKKs fortsatta stöd är att rovdjurspolitiken förändras i en positiv riktning med tydliga regionala och nationella mål samt att den genetiska förstärkningen av varg är en del av en större helhet.

6.2.2 Naturlig invandring med assistans

Utredningens bedömning;

Den naturliga invandringen behöver enligt utredningens bedömning assisteras om den i någon större utsträckning ska kunna bidra till att minska inavelsnivån i vargpopulationen. Den assistans som krävs är främst att flytta vargar från områden där de orsakar problem till områden där de inte gör det och har större chans att träffa på artfränder. En vargkorridor i bemärkelsen en zon av fri passage genom norra Sverige för att släppa igenom vandrande vargar förefaller ha små möjligheter att lyckas. Möjligheten att teckna civilrättsliga avtal om vargetablering under en begränsad tidsperiod bör prövas.

SKKs reflektioner

SKK ställer sig i allra högsta grad frågande till utredningens förslag till att flytta vargar från områden där de orsakar problem. De förflyttningar som hitintills gjorts visar att detta är en metodik som verkar både menings- och verkningslöst, då dessa individer som regel återvänder till det område där de infångats. Därutöver visar de senaste försöken på att metoden medför helt orimliga kostnader.

Utredningen uttalar att *en vargkorridor i bemärkelsen av en zon av fri passage genom norra Sverige för att släppa igenom vandrande vargar förefaller ha små möjligheter att lyckas.*

SKK har tidigare ställt sig bakom en sådan insats, men då under förutsättning att inget län ska undantas från vargetablering, men att inget län heller ska utpekas.

Dock anser SKK att hitillsvarande misslyckande till största delen beror på att riksdag, regering och myndigheter undantagit en tredjedel av Sveriges yta för att skapa en fungerande sådan korridor.

Vidare menar SKK att utredningen inför sitt slutbetänkande skulle ha undersökt vilka möjligheter som svensk lagstiftning har att utforma ett civilrättsligt avtal, innebärande att varje enskild fastighetsägare skulle påtvingas ett sådant avtal. Alternativet skulle förmodligen vara att flertalet fastighetsägare skulle begära ekonomisk kompensation, vilket torde innebära orimliga kostnader.

6.2.3 Ytterligare åtgärder för att genetiskt förstärka vargstammen

Utredningens bedömning;

För att snabbt sänka inavelsnivån under de närmsta åren fordras aktiva åtgärder. Utplacerade djur bör följas upp noga och länsstyrelserna bör tillföras medel för detta ändamål.

SKK anser

att på senare år har debatten alltför ensidigt handlat om genetiskt förstärkning. Det torde inte vara obekant att SKK är en organisation som inom hela sin verksamhet prioriterar genetisk förstärkning av hunddjur och vi är därför inte okunniga eller motsägande med att den skandinaviska vargstammen är i behov av genetisk förstärkning.

Dock anser SKK att debatten om genetisk förstärkning helt överskuggat nödvändigheten av att också skapa en balans med de socioekonomiska dilemman som vargen skapar. Vi vill till och med gå så långt, att om inte båda dessa problemställningar sker i balans, så är det direkt naivt, att tro att man ska kunna skapa acceptans bland de människor som på grund av näring och utkomst kombinerat med fritidsintressen, valt att leva i glesbygd.

Det torde heller inte bli en överraskning om människor i södra Svealand och Götaland, som nu enligt utredningens förslag ska leva med vargen i sin omedelbara närhet, kommer att skapa ytterligare socioekonomiska konflikter av stor betydelse.

6.2.4 Flytt och utsättning av varg

Utredningens förslag;

Regeringen bör ge Statens jordbruksverk i uppdrag att i samarbete med berörda myndigheter analysera och beskriva hur och var man kan anlägga korttidshägn för varg, inklusive lösningar för kontinuerlig bevakning och förhindrande av smittspridning, rymningar och sabotage.

Utredningens bedömning;

Utifrån de få vidtagna åtgärderna är det än så länge svårt att dra några slutsatser om metodernas genomförbarhet. Samtliga genomförda flyttar har resulterat i att vargarna har återvandrat till området där de fångades in. Utredningen anser att en alternativ metod bör testas, som innebär att vargen hålls i hägn några veckor på eller i närheten av utsläppsplatsen innan den släpps ut (s.k. soft release). Metoden har varit framgångsrik i USA. Metoden att flytta valpar till vilda lyor verkar dock lovande och bör genomföras i ett första skede för att relativt snabbt tillföra nya gener till den vilda populationen.

SKK anser

att de korttidshägn som utredaren föreslår måste kräva fastighetsägarens medgivande. De erfarenheter som nu finns pekar på att vargarna sannolikt skulle etablera sig i närområdet. SKK tvivlar därför på att väldigt få fastighetsägare skulle vara intresserade av detta.

Eventuellt kan väl Nationalparkerna vara ett alternativ med anledning av att staten har ett stort ägarinflytande i dessa. Men även i ett sådant alternativ krävs att hägnen placeras så att de inte ligger i närheten av privatägda fastigheter.

Därutöver måste man givetvis ha dygnet runt bevakning kring dessa hägn, utan att vargarna för den skull får komma i kontakt med människor, då det skulle riskera den skygghet för människor som vi alla inser och önskar att vargen ska besitta.

Sist men inte minst så måste den tid då dessa djur ska vistas i ett sådant hägn väl uppfylla de karantänsbestämmelser som gäller för djur som införs från områden med rabiesförekomst, samt även gällande sådana parasiter som inte finns etablerade i Sverige. Såvitt SKK känner till så finns ännu inget projekt i Sverige där metoden att flytta vargvalpar till vilda lyor genomförts.

6.2.5 Kompensationsåtgärder

Utredningens bedömning;

Kompensationsåtgärder i någon form bör kunna erbjudas i de områden där utsättning sker.

Förstärkta medel till akutgrupper är en lösning, liksom möjligheten att använda arbete med stängsling mot rovdjur som en arbetsmarknadsåtgärd. Detta gäller framförallt i södra Sverige, där uppsättning av fler rovdjurssäkra stängsel är en förutsättning för att vargen ska ha möjlighet att etablera sig där.

SKK anser

att det är en betydande brist i utredningen genom att det inte finns en analys av kostnaderna för att hägna in stora arealer av betesmarker i Svealand och Götaland. Att endast ange en kostnad av 50 kronor per löpmeter är en fullständigt otillräcklig uppgift. Framförallt borde det framgå en beräkning av förmodat antal löpmeter stängsel som krävs. Med hjälp av EU-kartor kan det inte vara speciellt komplicerat att presentera en sannolik analys.

Det borde även anges om dessa stängsel enbart ska bestå av eltråd, eftersom vidhängande nät betyder en helt annan kostnad. Utredningens förslag att stängslingen kunde ske som en arbetsmarknadsåtgärd kan väl vara möjlig.

Dock saknas helt angivelser för hur underhållet av denna ofantligt stora åtgärd skulle ske. Alla som har använt elstängsel för att stänga ute eller inne djur, vet att så fort växter växer upp till de nedersta eltrådarna, så blir stängslet verkningslöst, eftersom elkraften då leds direkt ner i marken.

I och med att det saknas underlag för att bedöma de ekonomiska konsekvenser av att förse så stora delar av Svealand och Götaland med rovdjursstängsel, som krävs i enlighet med förslaget, skulle man till och med kunna misstänka att saknaden av transparens i denna fråga är avsiktlig, eftersom kostnaderna torde bli gigantiska.

SKK önskar även påtala en icke önskvärd konsekvens, som kan påverka djurhållningen i dessa delar av Sverige. Vi pekar ofta på att svensk djurhållning strävar efter att så många tamdjur som möjligt ska vistas på "fritt bete" och framhåller då oss själva som ett gott exempel. Risken om djurhållarna själva får bära delar av kostnaderna för stängsel samt betydande kostnader för underhåll riskerar detta att leda till en negativ förändring i svensk djurhållning.

SKK oroas också för att om ett stort antal betesmarker inhägnas med rovdjursstängsel kan detta begränsa vår unika *allemansrätt*, genom att människor får svårigheter att röra sig i skog och mark.

7.2 Grov organiserad brottslighet

Utredningens bedömning;

Illegal jakt är som alla andra brott i samhället oacceptabelt och måste beivras. Grovt jaktbrott och grovt jakthäleri avseende de stora rovdjuren räknas sedan den 1 juli 2011 till den grova organiserade brottsligheten. Försök och förberedelse till dessa brott är numera kriminaliserat. Detta ger polis och åklagare utökade möjligheter att ingripa i ett tidigare skede för att beivra de grova jaktbrotten. Utredningens bedömning är att lagändringen bör få vara i kraft ett par år och därefter utvärderas innan eventuella ytterligare lagändringar föreslås.

Utredningens bedömning är vidare att staten bör föra talan om skadestånd i de fall grova jaktbrott mot de stora rovdjuren har begåtts.

SKKs kommentar

SKK delar helt uppfattningen om att illegal jakt är helt oacceptabel och ska beivras.

Däremot ställer sig SKK starkt negativa till att staten ska föra skadeståndskrav. Det ska betonas att Naturvårdsverket slutade kräva skadestånd för några år sedan i samband med flera uppmärksammade rättsfall

SKK kan peka på ett av dessa fall då en av våra medlemmar sköt ett lodjur när det anföll hans tax. Naturvårdsverket värderade lodjuret till 80 000 kronor med motiveringen att lodjuret var i fertil ålder. En sådan värdering anser SKK helt horribel, inte minst med tanke på de rovdjurspopulationer vi har idag.

7.4 28 § jaktförordningen

Utredningens förslag;

Den som dödat ett rovdjur med stöd av 28 § jaktförordningen ska i fortsättningen anmäla händelsen till länsstyrelsen, inte till polismyndigheten. Utredningen föreslår därför ändringar i 28 d och 38 §§ jaktförordningen.

SKK stöder förslaget

då innebörden blir att till exempel vapen inte kommer att tas i beslag på plats, så som görs idag, samt att ärendet inte per automatik blir föremål för utredning om grovt jaktbrott.

Kapitel 8. Översyn av lagstiftningen

Utredningens förslag;

En utredning bör tillsättas för den sedan tidigare efterfrågade översynen av jaktlagstiftningen i syfte att arbeta fram ett regelverk som i språk och uppbyggnad är modernt, mer förutsägbart och enklare att tillämpa än vad som gäller i dag.

Utredningens uppdrag bör dock inte begränsas till jaktlagstiftningen utan bör avse artskyddsreglerna i stort och även omfatta en översyn av skogsvårdslagen och miljöbalken samt, i behövlig omfattning, även fiskelagen.

Utredningens bedömning;

En fråga för en ny utredning att belysa är om det vore lämpligare att samla reglerna som rör skyddade arter under miljöbalken i stället för att som i dag ha parallella lagstiftningar där artskyddsregler finns såväl i miljöbalken som i jaktlagstiftningen och där tillämplig lag styrs av vilka arter och vilka åtgärder som är aktuella.

Utredningen bör särskilt beakta medel för att genomdriva lagstiftningens krav, till exempel tillsyn, överprövnings- och talerätt samt straffbestämmelser. Utgångspunkten bör vara att det sammantagna materiella innehållet i förslaget till ny reglering ska vara i huvudsak neutralt i förhållande till dagens regler om jakt och artskydd och utföras med iakttagande av EU-rätten samt åtaganden enligt internationell rätt.

SKKs synpunkt

SKK är direkt motståndare till att jaktlagstiftningen lyfts in i miljöbalken.

Däremot kan en översyn av jaktlagstiftningen vara på sin plats, särskilt om syftet är att ha ett regelverk som i språk och uppbyggnad är modernt, mer förutsägbart och enklare att tillämpa, än vad som gäller i dag.

Men att jaktlagstiftningen ska hanteras av två olika departement och dessutom sannolikt av flera olika statliga myndigheter, innebär enligt SKKs uppfattning en risk för att skapa olöslig byråkrati samt öka förvirringen i jaktfrågor.

SVENSKA KENNELKLUBBEN

Nils Erik Åhmansson
ordförande

Kjell Bräster
SKKs Jakthundskommitté